

Bătaia văzută din Fotoliul de orchestră

După cum observă cronicarii francezi, acum, la ceasul când se alcătuiește bilanțul stagiunii 1973-74, marea majoritate a spectacolelor de teatru, montate sub semnul regiei întemeiate pe valorificarea la maximum a resurselor fizicului actoricesc, cuprind bătăi între personaje și încercări generale.

Respectând cu strictețe indicațiile directorilor de scenă care, de la o vreme, cer insistent tot mai multe palme — actorii, indiferent dacă joacă Fedra sau Burghezul gentilom, Hernani sau Candida, Furtuna sau Hangița, se înghiontesc pe la colțuri, lansează upercuturi în bărbia partenerului, se tăvălesc câte doi, câte cinci pe dușumea, își dau eu felurite obiecte, de la cratiță la scaun de lemn, în cap, se string de gît reciproc, își înfig mâinile în părul colegelor, se calcă-n picioare și mai cu seamă își dau unul altuia, pe față, lovituri pe la spate care, potrivit gândirii estetice a regizorilor în cauză, sint menite a determina tot altele lovituri de teatru.

Fenomenul înfățișat mai sus a stîrnit și va stîrni în continuare polemică destul de viu, din pricina faptului că persoanele care au o anumită opinie despre obrazul celor de pe scenă și privesc cu neliniște viitorul corpului actoricesc contestă orientarea nouă. Cu toate acestea, la o examinare mai atentă, tendința prezintă câteva trăsături meritînd a fi luate în considerație, precum și câteva avantaje greu de tăgăduit.

În primul rînd, trebuie notat că promovarea sistematică a bătăilor pe scenă repre-

zintă neîndoios o tentativă de a evita drumurile bătătorite ale regiei și că, într-o vreme cînd directorii dau din mîini și din picioare, luptîndu-se cu ghearele și cu dinții pentru supraviețuirea teatrelor, un scandal cu geamuri și capete sparte în actul II al Livezii cu vișini poate, prin puterea sa de șoc, să (dacă mi se îngăduie expresia) rupă gura publicului, dacă nu chiar să-i scoată ochii. În felul acesta, bătăile de pe scenă vor provoca bătaie la casă, pentru bilete. În al doilea rînd, activitățile menționate constituie o modalitate ideală de aplicare a principiilor regizorale care, așezînd pe-un plan secund însemnătatea cuvintelor și ideilor din piesă, mizează cu precădere pe gestică, mișcare și, în general, pe valențele fizice ale interpretului; or, a monta păruielele la care ne referim înseamnă a pune la bătaie posibilitățile trupului actoricesc, în înțelesul deplin al noțiunii.

În al treilea rînd, noul curent regizoral poate avea efecte binefăcătoare asupra climatului din teatre, deoarece încet-încet, odată cu extinderea metodei, toate conflictele ivite ziua, în culise, se vor rezolva seara pe scenă.

În sfîrșit, dacă ținem seama de elogiile de care se bucură, în rîndurile unor cronicari dramatici, eforturile teatrelor în discuție, ca și de felul cum sint maltratați opozanții, în diferite coloane de revistă, avem toate motivele să credem că inițiatorii metodei se vor bucura pînă la urmă de privilegiul de a dobîndi recompensa și consacrarea supremă, datorate gândirii creatoare: am în vedere palmele academice.

Al. Mirodan

